

Pajukosken pohjapato

Koivujärven osakaskunta on hakenut Itä-Suomen aluehallintovirastolta vesioikeudellista lupaa pohjapadon rakentamiseen, jolla nostetaan Kolu- ja Koivujärven alimpia vedenkorkeuksia. Pohjapadon rakennuspaikka on Koivujoen ylin koski Pajukoski, joka maastomittausten perusteella säättää yläpuolisten järvialtaiden alivesien tason. Pajukoski on perattu Kuopion lääninhallituksen vuonna 1954 antamalla päätöksellä, jossa hakijalle annettiin lisäksi velvoite rakentaa Pajukoskeen seteillä säädeltävä pato, jolla estetään perkauksesta johtuva Koivujärven vedenpinnan aleneminen. Kyseistä patoa Pajukoskeen ei ole rakennettu perkauksesta huolimatta.

Pajukosken pohjapadolla on tarkoitus palauttaa Kolu- ja Koivujärven vedenpinta tasolle, jossa se oli ennen Pajukosken uittoperkausta. Koivujärven osakaskunta lähti vetämään hanketta, koska osakaskunnalle on tullut vuosien aikana paljon palautetta Koivujärven liian alhaisesta kesäajan vedenpinnasta. Osaltaan hankkeen käynnistymiseen vaikutti Pohjois-Savon ELY-keskuksen vuonna 2012 tekemä kysely, jossa 95 % vastanneista suhtautui myönteisesti alivedenpinnan nostoon.

Maveplan Oy:n laatima pohjapatosuunnitelma valmistui viime syksynä ja se lähetettiin lupavirastoon joulukuussa. Hakija on Koivujärven osakaskunta ja muut vaikutusalueen osakaskunnat ovat antaneet suostumuksen hankkeelle. Suunniteltu pohjapato on maarakenteinen ja sen harjan pituus on 24 m, leveys 3 m ja korkeus nykyisestä pohjasta noin 30 senttimetriä. Pohjapadon alapuolelle kivetään luonnontilainen koski pituuskaltevuudelle 1:20 ja lisäksi koskialuetta soraistetaan taimenen lisääntymiseen soveltuvaksi. Kaivinkone ja kunnostusmateriaali siirretään Pajukoskeen metsähallituksen omistaman rannan kautta. Metsähallitus on antanut suostumuksen hankkeelle

Pohjapato alkaa vaikuttamaan Kolu- ja Koivujärven vedenpintoihin, kun järvien vedenpinta alenee lähelle pohjapadon harjan tasoa. Yleensä näin tapahtuu heinäkuun aikana ja sateisina kesinä vasta syyskuussa. Toinen ajankohta, jolloin pohjapato nostaa vedenkorkeuksia on loppupalvi, jolloin valuma järveen on pieni.

Vähäsateisina kesinä pohjapato pitää Kolu- ja Koivujärven vedenpinnan 23 senttimetriä nykyistä korkeammalla ja tavanomaisina kesinä keskimäärin 16 cm korkeammalla. Järvien laskennallinen keskivesi nousee viisi senttimetriä ja tulvavesien taso pysyy ennallaan, koska pohjapadon vedenjohtokyky on tulvilla suurempi kuin yläpuolisen kapean jokiosan. Koivujoen virtaamat eivät muutu nykyisestä, koska Pajukoskessa ainoastaan nostetaan niska-alueen pohjan tasoa. Pohjapadon harja purkaa vettä alavirtaan samalla tavalla kuin Pajukoski nykyäänkin

Pohjapato nostaa käytännössä vain järvien alivesiä ja sen vaikutus rajautuu osakaskuntien omistamalle vesijättömaalle. Järvien tulvakerkeudet ei muutu, eikä pohjapadosta aiheudu rantakiinteistöille vettymävahinkoja. Pohjapato parantaa järvien virkistyskäyttöä loppukesällä ja lisää vesitilavuutta talvella, jolloin se vaikuttaa myös vedenlaatuun. Alimpien vedenkorkeuksien nosto parantaa myös Koivujoen Natura-alueen olosuhteita ja ennen kaikkea vaikutus näkyy umpeen kasvavassa Pikku-Kolussa. Pohjapadon hinta-arvio on 48000 euroa ja Koivujärven osakaskunta hakee sen toteutukseen avusta, mikäli vesioikeudellinen lupa saadaan.

Koivujärven osakaskunnan puolesta
Osakaskunnan esimies Markus Tapaninen
markus.tapaninen@ely-keskus.fi
040-5189805